

DÔVODOVÁ SPRÁVA

B. Osobitná časť

Čl. I

K § 1 (Predmet úpravy)

V súvislosti s výlučnou právomocou EÚ v oblasti ochrany označení pôvodu a zemepisných označení, a teda v súvislosti s ochranou poskytovanou označeniam pôvodu a zemepisným označeniam výlučne na úrovni EÚ, sa vymedzujú oblasti právnej úpravy nariadení EÚ, ktoré si vyžadujú implementáciu na vnútroštátnej úrovni. Uvedené reflektuje skutočnosť, že pre efektívne konanie o zápise označenia pôvodu a zemepisného označenia, konanie o prípadných zmenách určitých prvkov týchto zápisov alebo pre konanie o zrušení zápisu označenia pôvodu výrobku alebo zemepisného označenia výrobku je nevyhnutné aj zapojenie členských štátov EÚ, resp. niektoré časti týchto konaní sa odohrávajú pred vnútroštátnymi orgánmi členských štátov EÚ.

Prijatie novej právnej úpravy v oblasti označení pôvodu a zemepisných označení je potrebným krokom pre náležitú implementáciu (konkretizáciu opatrení a prijatie požadovaných opatrení na zabezpečenie riadneho vykonávania obsahu) týchto nariadení EÚ upravujúcich oblasti označení pôvodu a zemepisných označení:

- *nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2411 z 18. októbra 2023 o ochrane zemepisných označení remeselných a priemyselných výrobkov a o zmene nariadení (EÚ) 2017/1001 a (EÚ) 2019/1753 [ďalej “nariadenie (EÚ) 2023/2411”],*
- *nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 z 11. apríla 2024 o zemepisných označeniach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2019/787 a (EÚ) 2019/1753 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 v platnom znení [ďalej “nariadenie (EÚ) 2024/1143 v platnom znení”],*
- *nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1753 z 23. októbra 2019 o činnosti Únie po jej pristúpení k Ženevskému aktu Lisabonskej dohody o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach v platnom znení [ďalej “nariadenie (EÚ) 2019/1753 v platnom znení”].*

Právna úprava vymožitelnosti práv z označení pôvodu a zemepisných označení je na úrovni EÚ upravená v *smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva* (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 17/zv. 2; Ú. v. EÚ L 157, 30.4.2004) (ďalej len „smernica 2004/48/ES“), ktorá je v súčasnosti plne transponovaná do vnútroštátnej legislatívy, a to vrátane transpozície niektorých ustanovení smernice 2004/48/ES do doterajšej právnej úpravy v zákone č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z dôvodu navrhovaného zrušenia zákona č. 469/2003

Z. z. je nevyhnutné v navrhovanom právnom predpise zabezpečiť aj kontinuitu transpozície smernice 2004/48/ES (pozri dôvodovú správu k § 15 až 18).

K § 2 (vymedzenie pojmov)

Vymedzujú sa pojmy poľnohospodársky výrobok a nepoľnohospodársky výrobok, a to pre výrobky vymedzené priamo použiteľnými predpismi EÚ, ktoré upravujú ochranu označení pôvodu a zemepisných označení. Pojmy sa vymedzujú v nadväznosti na pôsobnosť jednotlivých nariadení EÚ.

Poľnohospodárskym výrobkom je výrobok, ktorý patrí do pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2024/1143 v platnom znení; konkrétne v zmysle čl. 5 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1143 v platnom znení ide o víno, liehoviny a poľnohospodárske výrobky vrátane potravín a produktov rybolovu a akvakultúry uvedené v kapitolách 1 až 23 kombinovanej nomenklatúry stanovenej v druhej časti prílohy I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku v platnom znení a na poľnohospodárske výrobky patriace do položiek kombinovanej nomenklatúry uvedených v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2024/1143 v platnom znení.

Nepoľnohospodárskym výrobkom je výrobok, ktorý patrí do pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2023/2411; pôsobnosť nariadenia (EÚ) 2023/2411 je vymedzená v jeho čl. 3, konkrétne sa nariadenie (EÚ) 2023/2411 vzťahuje na remeselné a priemyselné výrobky a nevzťahuje sa na poľnohospodárske výrobky alebo potraviny, vína a liehoviny tak ako sú uvedené v nariadení (EÚ) 2024/1143 v platnom znení.

Vymedzenie pojmov je dôležité pre zrozumiteľnosť a systematickosť navrhovanej právnej úpravy.

K § 3 (kompetentné orgány pre vnútroštátnu fázu)

Určujú sa kompetentné vnútroštátne orgány, ktoré vykonávajú v súlade s nariadením (EÚ) 2023/2411 a nariadením (EÚ) 2024/1143 v platnom znení úlohy súvisiace s vnútroštátnou fázou konania o žiadosti o zápis označenia pôvodu / zemepisného označenia, konania o žiadosti o zmenu špecifikácie a konania o žiadosti o zrušenie zemepisného označenia/označenia pôvodu.

Vnútroštátna fáza konania o žiadosti o zápis zemepisného označenia pre nepoľnohospodársky výrobok sa bude odohrávať pred Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky, ktorý je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť priemyselného vlastníctva a vykonáva ústrednú štátnu správu aj v oblasti označenia pôvodu výrobku a zemepisného označenia výrobku (§ 32 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy). Je možné poznamenať, že ÚPV SR doteraz rozhodoval o ochrane označení pôvodu/zemepisných označení pre nepoľnohospodárske výrobky na národnej úrovni.

Vnútroštátna fáza konaní týkajúcich sa žiadostí v prípade poľnohospodárskych výrobkov sa uskutočňuje a bude uskutočňovať pred Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky; uvedený návrh nadväzuje na doterajšiu právnu úpravu obsiahnutú v zákone č. 439/2003 Z. z. Dôležité kompetencie v oblasti označení pôvodu a zemepisných označení pre poľnohospodárske výrobky sa (v plnom súlade s § 9 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy ako aj s existujúcou právnu úpravou obsiahnutou v § 9a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách a v § 23 zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve) zverujú resp. zostávajú zachované aj v navrhovanej právnej úprave Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

K § 4 až 6 (Vnútroštátna fáza konania o žiadosti o zápis)

Navrhovaná právna úprava sa týka pravidiel vnútroštátnej fázy konania o žiadosti o zápis označenia pôvodu / zemepisného označenia do registra vedeného Európskou komisiou (v prípade poľnohospodárskych výrobkov) alebo do registra vedeného EUIPO (v prípade nepoľnohospodárskych výrobkov), ktorá sa odohráva pred kompetentnými orgánmi členských štátov EÚ (v prípade Slovenskej republiky je týmto orgánom ÚPV SR).

Vnútroštátna fáza konania o žiadosti o zápis zahŕňa v prvom kroku preskúmanie žiadosti o zápis zo strany kompetentného orgánu (ÚPV SR) (§ 4), následne prípadné konanie o námietkach podaných vnútroštátnymi namietateľmi (§ 5) a v poslednom kroku podanie žiadosti o zápis príslušnému orgánu EÚ, ktorým je zahájená fáza konania na úrovni EÚ (§ 6).

Nariadenia EÚ ponechávajú členským štátom EÚ flexibilitu pri nastavení pravidiel vnútroštátnych procesov. Pozri napr. čl. 10 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2024/1143 v platnom znení, ktorý ukladá členským štátom EÚ ustanoviť si postupy námietkového konania, alebo čl. 17 nariadenia (EÚ) 2023/2411 hovoriaci o úlohe členských štátov EÚ zabezpečiť efektívne, predvídateľné a rýchle administratívne postupy týkajúce sa preskúmania žiadosti príslušným vnútroštátnym orgánom, vnútroštátneho námietkového konania a rozhodnutia vo vnútroštátnej fáze.

K § 4 (Podanie žiadosti o zápis)

Navrhovaná úprava zabezpečuje realizáciu prvotnej fázy konania pred vnútroštátnym orgánom.

Nariadenie (EÚ) 2024/1143 v platnom znení a nariadenie (EÚ) 2023/2411 ustanovujú, že žiadosť o zápis podáva žiadateľ orgánom toho členského štátu EÚ, v ktorom sa nachádza dotknutá zemepisná oblasť. V prípade žiadostí o zápis označení pôvodu a zemepisných označení vzťahujúcich sa k zemepisnej oblasti v Slovenskej republike, je týmto orgánom ÚPV SR. Táto kompetencia ÚPV SR je v súlade s § 32 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, v zmysle ktorého je ÚPV SR ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť priemyselného vlastníctva a vykonáva ústrednú štátnu správu v oblasti označenia pôvodu výrobku a zemepisného označenia výrobku.

Označenie pôvodu, resp. zemepisné označenie predstavuje kolektívne právo, ktoré môžu využívať všetci oprávnení výrobcovia vo vymedzenej zemepisnej oblasti, ktorí sú ochotní dodržiavať ustanovenú špecifikáciu výrobku. V súlade s týmto špecifikom nariadenia EÚ striktne ustanovujú, že žiadosť o zápis označenia pôvodu alebo zemepisného označenia môže podať, teda žiadateľom o zápis môže byť, výlučne skupina výrobcov; výnimočne môže podať žiadosť o zápis aj samostatný výrobca, ak je jediným výrobcom, resp. ak je jediným výrobcom, ktorý chce podať žiadosť o zápis [pozri čl. 8 nariadenia (EÚ) 2023/2411 a čl. 9 nariadenia (EÚ) 2024/1143 v platnom znení].

Žiadosť o zápis týkajúca sa nepoľnohospodárskeho výrobku sa podáva prostredníctvom informačného systému zriadeného Európskou úniou. V zmysle čl. 67 nariadenia (EÚ) 2023/2411 musí GI Portal, teda digitálny systém zriadený pre elektronické podávanie žiadostí EUIPO, umožňovať členským štátom EÚ aj jeho využívanie vo vnútroštátnej fáze konania.

Po podaní žiadosti o zápis ÚPV SR preskúma, či žiadosť o zápis obsahuje všetky náležitosti ustanovené nariadeniami EÚ, či označenie pôvodu alebo zemepisné označenie nie je podľa nariadení EÚ vylúčené zo zápisu a či spĺňa podmienky zápisu ustanovené nariadeniami EÚ. ÚPV SR vykonáva formálny a vecný prieskum žiadosti, tzn. jej súlad s požiadavkami ustanovenými nariadeniami EÚ.

Jednou z obsahových náležitostí žiadosti je aj tzv. špecifikácia výrobku, ktorej náležitosti sú určené nariadeniami EÚ. V zmysle národnej legislatívy Slovenskej republiky (§ 23 ods. 1 zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve; § 9a ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách) musí byť špecifikácia výrobku v prípade vína, liehoviny, poľnohospodárskeho výrobku a potraviny, ešte pred samotným podaním žiadosti o zápis na ÚPV SR, odsúhlasená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. Uvedené rešpektuje kompetencie MPRV SR ustanovené v § 9 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy.

Ak žiadosť o zápis neobsahuje všetky náležitosti ustanovené relevantným nariadením EÚ, ÚPV SR umožní žiadateľovi nápravu nedostatkov; následkom neodstránenia formálnych nedostatkov je zastavenie konania o žiadosti o zápis. Následne žiadosť o zápis, ktorá je po formálnej stránke bezvadná, ÚPV SR preskúma po vecnej stránke. V prípade vecných nedostatkov, opätovne po vyjadrení žiadateľa, ÚPV SR žiadosť o zápis zamietne. V prípade perfektnej žiadosti o zápis a v prípade súladu s vecnými požiadavkami, ktoré na označenie pôvodu kladú nariadenia EÚ, ÚPV SR postupuje v súlade s relevantnými ustanoveniami nariadení EÚ a žiadosť o zápis zverejní tak, aby sa mohlo uskutočniť tzv. vnútroštátne námietkové konanie ustanovené relevantnými nariadeniami EÚ ako ďalší krok vnútroštátnej fázy. Náležitým zverejnením žiadosti pre účely vnútroštátneho námietkového konania je zverejnenie žiadosti vo Vestníku Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky; Vestník ÚPV SR predstavuje oficiálnu publikačnú platformu v zmysle článku 12 odsek 2 Parížskeho dohovoru na ochranu priemyselného vlastníctva.

K § 5 (Vnútroštátne námietkové konanie)

Navrhované ustanovenie § 5 upravuje v nadväznosti na relevantné ustanovenia nariadení EÚ podrobnosti vnútroštátneho námietkového konania; námietky v tejto fáze podávajú výlučne osoby s trvalým pobytom, miestom podnikania alebo sídlom na území SR proti žiadostiam o zápis týkajúcim sa zemepisnej oblasti v SR a podaným na ÚPV SR (vnútroštátneho namietateľa, teda osobu oprávnenú podať námietky v tejto fáze konania o žiadosti o zápis presne určujú nariadenia EÚ). Lehota na podanie námietok sa navrhuje ako dvojmesačná, a to od zverejnenia žiadosti vo vestníku ÚPV SR. V rámci vnútroštátneho námietkového konania sa poskytuje namietateľovi a žiadateľovi dostatočný časový priestor pre vyriešenie ich sporu vzájomnou dohodou. Ak strany námietkového konania uzavrú dohodu, informujú o tejto skutočnosti ako aj o výsledku dohody ÚPV SR; predmetom takejto dohody môže byť späťvzatie námietok, späťvzatie žiadosti o zápis alebo zmena žiadosti o zápis. V prípade zmeny žiadosti o zápis sa primerane uplatní postup podľa § 4 [odsúhlasenie špecifikácie MPRV SR (ak sa zmena týka špecifikácie), preskúmanie zmenenej žiadosti o zápis ÚPV SR, opätovné zverejnenie žiadosti o zápis vo vestníku ÚPV SR] a § 5 ods. 1 až 6.

Ak sa účastníci konania o námietkach nedohodnú, o námietkach, v prípade, ak sa žiadateľ k podaným námietkam vyjadrí, rozhodne ÚPV SR. Ak námietky smerujú voči špecifikácii výrobku, ktorá kompetenčne podlieha MPRV SR, navrhuje sa, resp. je nevyhnutné pred vydaním vecného rozhodnutia o námietkach obligatórne zapojenie MPRV SR. Uvedené je v súlade s doterajšou úpravou konania o žiadosti o zápis označenia pôvodu/zemepisného označenia poľnohospodárskych výrobkov/potravín/vín/liehovín obsiahnutou v zákona č. 469/2003 Z. z.

Navrhované odseky 9 a 10 upravujú v súlade s relevantnými ustanoveniami nariadení EÚ námietky podané zo špecifického dôvodu tzv. predchádzajúcim užívateľom; o týchto námietkach ÚPV SR vecne nerozhoduje; ÚPV SR, v prípade, že námietky sú prípustné a namietateľ preukázal existenciu dôvodov na možné udelenie výnimky, o nich informuje Európsku komisiu v prípade poľnohospodárskych výrobkov, resp. EUIPO v prípade nepoľnohospodárskych výrobkov. Európska komisia, resp. EUIPO následne rozhoduje o udelení tzv. prechodného obdobia na používanie označenia pôvodu/zemepisného označenia predchádzajúcemu užívateľovi. Informáciu poskytuje ÚPV SR Európskej komisii, resp. EUIPO až po prijatí rozhodnutia o podaní žiadosti Európskej komisii, resp. EUIPO podľa § 6.

K § 6 (Podanie žiadosti o zápis príslušnému orgánu Európskej únie)

V § 6 sa navrhuje postup ÚPV SR v prípade tzv. kladného rozhodnutia o žiadosti, ktoré predstavuje završenie vnútroštátneho konania o žiadosti a vyúsťuje do postúpenia, resp. podania žiadosti Európskej komisii, resp. EUIPO na ďalšie konanie v tzv. fáze na úrovni EÚ.

Fáza na úrovni EÚ je upravená v nariadeniach EÚ.

K § 7 (Námietky proti žiadosti o zápis pre výrobok, ktorý pochádza z iného členského štátu Európskej únie alebo z tretieho štátu)

Navrhované ustanovenie § 7 vykonáva ustanovenia nariadení EÚ týkajúce sa námietského konania nasledujúceho po preskúmaní žiadosti, ktorá prešla vnútroštátnym konaním konkrétneho členského štátu EÚ a bola postúpená do fázy EÚ, ktorá sa uskutočňuje pred Európskou komisiou, resp. EUIPO, alebo námietského konania týkajúceho sa žiadosti z tretieho štátu. Po zverejnení žiadosti Európskou komisiou v Úradnom vestníku EÚ, resp. zverejnením žiadosti EUIPOm v registri Únie pre zemepisné označenia remeselných a priemyselných výrobkov je umožnené osobám špecifikovaným v nariadeniach EÚ podávať námietky proti žiadostiam o zápis pochádzajúcich z iných členských štátov EÚ, resp. tretích krajín.

K § 8 (Zmena špecifikácie výrobku)

Navrhované ustanovenie § 8 vykonáva relevantné ustanovenia nariadení EÚ týkajúce sa zmeny špecifikácie výrobku.

K § 9 (Zrušenie zápisu)

Navrhované ustanovenie § 9 vykonáva relevantné ustanovenia nariadení EÚ týkajúce sa zrušenia zápisu označenia pôvodu alebo zemepisného označenia.

K § 10 (Vestník)

Viaceré dokumenty a skutočnosti ÚPV SR, s cieľom zabezpečiť plynulý, rýchly a efektívny proces, zverejňuje vo vnútroštátnej fáze konania vo Vestníku Úradu priemyselného vlastníctva SR, ktorý predstavuje oficiálnu publikačnú platformu v zmysle článku 12 odsek 2 Parížskeho dohovoru na ochranu priemyselného vlastníctva.

Vestník je vydávaný s periodicitou dvakrát za mesiac a jeho oficiálna bezplatná online verzia je dostupná na webovom sídle ÚPV SR. <https://www.indprop.gov.sk/produkty-a-sluzby/vestnik-upv-sr>.

K § 11, 12, 13 (Osobitné ustanovenia o konaní pred úradom; predĺženie lehoty; podklady na rozhodnutie; osobitné ustanovenie o rozklade)

Návrh zákona v niektorých ustanoveniach osahuje právnu úpravu týkajúcu sa konaní pred úradom. Ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok) sa na konania vo veciach označení pôvodu/zemepisných označení použijú, ak navrhovaná osobitná právna úprava neustanovuje inak (subsidiárne použitie správneho poriadku). Súčasne návrh zákona v § 19 ods. 5 taxatívne určuje inštitúty správneho poriadku, ktoré sa v konaní pred úradom neaplikujú.

V § 11 sa navrhuje inštitút predĺženia úradom určenej lehoty. O predĺžení lehoty úrad rozhoduje vždy na základe žiadosti účastníka konania. Žiadosť o predĺženie lehoty musí účastník podať počas plynutia lehoty, o ktorej predĺženie sa žiada. V prípade, ak účastník konania podá žiadosť o predĺženie lehoty po uplynutí tejto lehoty, takáto žiadosť sa považuje za nepodanú. Všetky

lehoty, ktoré úrad určuje v konaní o označení pôvodu/zemepisnom označení, sú procesnými lehotami. S poukazom na uvedené nemusí byť žiadosť o predĺženie lehoty v posledný deň lehoty, o ktorej predĺženie sa žiada, doručená úradu, musí však byť podaná na prepravu za účelom doručenia úradu.

Ustanovenie § 12 predstavuje odchýlku od § 32 ods. 1 Správneho poriadku a je vhodné poznamenať, že takáto úprava je obsiahnutá vo všetkých právnych predpisoch (zákonoch) upravujúcich priemyselné práva v gescii ÚPV SR. Navrhované princípy umožňujú účastníkom konania podporiť svoje tvrdenia navrhnutím dôkazov a tým ovplyvniť priebeh samotného konania. Ustanovenie upravuje aj ďalšie všeobecné zásady dokazovania a hodnotenia dôkazov pred úradom. Úradu nenáleží zisťovať skutočnosti a podklady potrebné pre rozhodnutie v konaní.

Riadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiu úradu je rozklad. Rozklad proti rozhodnutiu úradu možno podať v lehote ustanovenej v § 54 ods. 2 správneho poriadku, tzn. v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, voči ktorému rozklad smeruje. Podaný rozklad má odkladný účinok. Podľa navrhovanej úpravy úrad rozhodnutie napadnuté rozkladom preskúma v zásade len v rozsahu podaného rozkladu. Úrad rovnako nepreskúmava oneskorený rozklad z hľadiska, či neodôvodňuje obnovu konania alebo zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania (pozri aj odôvodnenie k § 19 ods. 5); v prípade oneskoreného rozkladu úrad konanie o rozklade zastaví.

K § 14 (Medzinárodný zápis označenia pôvodu alebo zemepisného označenia chráneného a zapísaného podľa práva Európskej únie)

Medzinárodnú ochranu a medzinárodný zápis označenia pôvodu umožňuje Lisabonská dohoda o ochrane označení pôvodu a o medzinárodnom zápise označení pôvodu z roku 1958 (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 67/1975 Zb. v znení vyhlášky č. 79/1985 Zb.), ktorá ponúka spôsob zabezpečenia ochrany označení pôvodu výrobkov prostredníctvom jedinej registrácie. Slovenská republika je zmluvným štátom Lisabonskej dohody od roku 1993 (bývalé Československo / ČSSR ratifikovala Lisabonskú dohodu v roku 1961).

V roku 2015 bola Lisabonská dohoda modernizovaná Ženevským aktom Lisabonskej dohody o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach, ktorý umožnil prístupenie medzivládnyh organizáciám, ako je EÚ. EÚ na základe *rozhodnutia Rady (EÚ) č. 2019/1754 zo 7. októbra 2019 o prístupení Európskej únie k Ženevskému aktu Lisabonskej dohody o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach* (Ú. v. EÚ L 271, 24.10.2019) v platnom znení [ďalej len „rozhodnutie (EÚ) 2019/1754 v platnom znení“] dňa 26. novembra 2019 uložila na pôde Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) v Ženeve prístupové listiny k Ženevskému aktu Lisabonskej dohody o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach. Ženevský akt nadobudol platnosť 26. februára 2020 a prístup EÚ je účinný od rovnakého dátumu.

V súvislosti s prístupím EÚ k Ženevskému aktu bolo prijaté nariadenie (EÚ) 2019/1753

v platnom znení, ktoré sa týka činnosti EÚ po pristúpení k Ženevskému aktu Lisabonskej dohody o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach. V zmysle článku 2 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1753 v platnom znení je po pristúpení EÚ k Ženevskému aktu príslušným orgánom na podávanie žiadostí o medzinárodný zápis označení pôvodu výrobkov alebo zemepisných označení výrobkov chránených a zapísaných podľa práva EÚ a vzťahujúcich sa na výrobky s pôvodom v EÚ Európska komisia. V čase účinnosti prístupu EÚ k Ženevskému aktu (26. 2. 2020) bolo možné chrániť a registrovať podľa práva EÚ označenia pôvodu a zemepisné označenia len pre kategóriu poľnohospodárskych výrobkov. Po pristúpení EÚ k Ženevskému aktu teda bolo a je možné požiadať o medzinárodný zápis pre poľnohospodárske výrobky výlučne prostredníctvom Európskej komisie. Súčasne bolo v doterajšej právnej úprave určené, že orgánom kompetentným podať v mene SR žiadosť EK o zápis do medzinárodného registra je ÚPV SR [porovnaj čl. 2 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/1753 v platnom znení a § 31a ods. 2 zákona č. 469/2003 Z. z.]. Od 1. decembra 2025, kedy vzniká nový systém ochrany na úrovni EÚ pre zemepisné označenia tzv. nepoľnohospodárskych výrobkov (remeselné a priemyselné výrobky), bude možné požiadať o medzinárodný zápis pre nepoľnohospodárske výrobky výlučne prostredníctvom Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo. Od 1. decembra doznáva súvisiacich zmien čl. 2 nariadenia (EÚ) 2019/1753 v platnom znení [pozri článok 64 nariadenia (EÚ) 2023/2411]. Súčasne sa navrhuje, aby orgánom kompetentným požiadať v mene Slovenskej republiky Európsku komisiu alebo EUIPO o podanie žiadosti o medzinárodný zápis označení pôvodu alebo zemepisných označení chránených a zapísaných podľa práva EÚ a vzťahujúcich sa na výrobky s pôvodom na Slovensku bol ÚPV SR.

Navrhované ustanovenie vykonáva aj článok 13 nariadenia (EÚ) 2019/1753 v platnom znení a v súlade s možnosťou danou čl. 13 posledná veta tohto nariadenia ustanovuje, že poplatky spojené s medzinárodným zápisom platí žiadateľ. V zmysle pravidla 8 Vykonávacieho predpisu k Ženevskému aktu Lisabonskej dohody o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach ide o poplatok za medzinárodný zápis, poplatok za každú zmenu medzinárodného zápisu, poplatok za výpis z medzinárodného registra, poplatok za potvrdenie alebo inú písomnú informáciu týkajúcu sa obsahu medzinárodného registra a prípadné individuálne poplatky (v zmysle článku 7 ods. 4 Ženevského aktu). V zmysle pravidla 8 ods. 5 písm. a) Vykonávacieho predpisu sa poplatky platia priamo medzinárodnému úradu WIPO.

§ 15 až 18 (Vymáhanie práv)

K § 15

Označenie pôvodu resp. zemepisné označenie predstavuje kolektívne právo, ktoré môžu využívať všetci oprávnení výrobcovia vo vymedzenej zemepisnej oblasti, ktorí sú ochotní dodržiavať ustanovenú špecifikáciu výrobku. V súlade s týmto špecifikom nariadenia EÚ striktne ustanovujú, že žiadosť o zápis označení pôvodu alebo zemepisného označenia môže podať výlučne skupina výrobcov; výnimočne môže podať žiadosť o zápis aj samostatný výrobca, ak je jediným výrobcom, resp. jediným výrobcom, ktorý chce podať žiadosť o zápis [pozri čl. 8 nariadenia (EÚ) 2023/2411 a čl. 9 nariadenia (EÚ) 2024/1143 v platnom znení]. Obdobne v prípade neoprávneného zásahu do práv z označenia pôvodu/zemepisného označenia

je to práve skupina výrobcov alebo samostatný výrobca v zmysle prechádzajúcej vety, kto môže uplatňovať súvisiace nároky.

Vymedzujú sa typické právne nároky, ktoré má skupina výrobcov alebo samostatný výrobca v prípade neoprávneného zásahu do práv k označeniu pôvodu/zemepisnému označeniu. Pojem „neoprávnený zásah“ zahŕňa tak porušenie práv, ako aj ohrozenie práv. Vecný rozsah ochrany označení pôvodu/zemepisných označení je vymedzený v Hlave III nariadenia (EÚ) 2023/2411 resp. Hlave II kapitole 3 nariadenia (EÚ) 2024/1143 v platnom znení.

V súlade s právnou úpravou v ostatných právnych predpisoch týkajúcich sa priemyselného vlastníctva v gescii ÚPV SR sa zavádzajú osobitné premlčacie lehoty pre nároky z mimozávazkových civilných deliktov (§ 15 ods. 3 a 4). Nároky na náhradu škody, nemajetkovej ujmy v peniazoch alebo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vyplývajú zo zásahu do práv k označeniu pôvodu/zemepisnému označeniu sa premlčujú v dlhších premlčacích lehotách nasledovne. Osobitná subjektívna premlčacia lehota je tri roky namiesto doterajších dvoch rokov podľa § 106 ods. 1 resp. 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Osobitná objektívna premlčacia lehota je päť rokov namiesto doterajších troch rokov podľa § 106 ods. 2 resp. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zhodne s § 106 ods. 2 resp. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa zachováva desaťročná objektívna premlčacia lehota v prípade úmyselne spôsobenej škody, nemajetkovej ujmy resp. úmyselného bezdôvodného obohatenia.

Osobitné premlčacie lehoty boli zavedené v priemyselnoprávnych predpisoch v gescii ÚPV SR s účinnosťou od 1. januára 2018 zákonom č. 242/2017 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 242/2017 Z. z. hlavným dôvodom zavedenia osobitného režimu premlčania je potreba posilnenia právneho postavenia majiteľa práva priemyselného vlastníctva, ktorý v čase, keď sa dozvie o porušovaní, spravidla nemá dostatok informácii a dôkazov na uplatnenie finančných nárokov proti porušovateľovi (tzv. informačný deficit). Môže sa síce pokúsiť prekonať s využitím špecifických právnych inštitútov, akými sú najmä právo na informácie (upravené v priemyselnoprávnych predpisoch) a zabezpečenie dôkazov (§ 346 CSP), ktoré predstavujú transpozíciu smernice 2004/48/ES. Z hľadiska plynutia času však v režime Občianskeho zákonníka existovalo reálne riziko premlčania reparačných a satisfakčných nárokov majiteľa, pretože uplatnením práva na informácie alebo podaním návrhu na zabezpečenie dôkazu premlčacia doba nespočíva (§ 112 Občianskeho zákonníka), ale plynie ďalej. Teda aj aktívny majiteľ, ktorý sa včas dozvedel o neoprávnenom zásahu do jeho práv, a následne sa zákonným spôsobom snažil zhromaždiť dostatok podkladov na uplatnenie uvedených nárokov, to v režime Občianskeho zákonníka nemusel stihnúť.

K § 16 (Právo na informácie)

Skupina výrobcov alebo samostatný výrobca má právo domáhať sa na súde, aby súd uložil osobám, ktoré porušujú alebo ohrozujú práva k označeniu pôvodu/zemepisnému označeniu vyplývajúce z nariadení EÚ, povinnosť poskytnúť informácie o tovare alebo službách, v súvislosti s ktorými došlo k porušeniu alebo ohrozeniu práv k označeniu pôvodu/zemepisnému označeniu. Túto povinnosť môže súd uložiť aj ďalším osobám, ak je predpoklad, že majú vedomosť o porušovaní alebo ohrozovaní práv k označeniu pôvodu/zemepisnému označeniu. Medzi takéto osoby patria aj osoby, ktoré poskytujú služby osobám porušujúcim alebo ohrozujúcim práva k označeniu pôvodu/zemepisnému označeniu (napr. poskytujú reklamné služby, vyrábajú obaly pre výrobky, ktoré porušujú práva k označeniu pôvodu/zemepisnému označeniu a pod.).

Povinnosť upraviť možnosť skupine výrobcov alebo samostatnému výrobcovi domáhať sa poskytnutia informácie od osôb, ktoré sú uvedené v zákone, prostredníctvom súdnych orgánov vyplýva Slovenskej republike z čl. 8 ods. 2 smernice 2004/48/ES. Podľa ustanovenia § 16 ods. 4 návrhu zákona právo na poskytnutie informácie však nemožno priznať, ak by možné následky výkonu tohto práva boli neprimerané závažnosti následkov vyplývajúcich zo splnenia tejto povinnosti. Uvedená výnimka z práva poskytnúť informácie vychádza z čl. 47 Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS).

V súvislosti so smernicou 2004/48/ES pozri aj bod 61 preambuly nariadenia (EÚ) 2023/2411 (*Opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy, ktoré sú stanovené v smernici 2004/48/ES, sú uplatniteľné na každé porušenie práv duševného vlastníctva, a to aj práv v súvislosti so zemepisným označením.*)

K § 17 (Súdna ochrana práv)

Civilný sporový poriadok v § 25 určuje, že jediným kauzálnym príslušným súdom na konanie v sporoch z priemyselného vlastníctva, teda aj v sporoch z označení pôvodu / zemepisných označení je v prvom stupni Okresný súd Banská Bystrica; v súlade s § 34 CSP je odvolacím súdom Krajský súd v Banskej Bystrici. Významné je aj tzv. kolízne pravidlo (§ 25 ods. 3 CSP), ktoré jednoznačne stanovuje, že uvedené súdy sú príslušné aj v prípade, ak má spor z priemyselného vlastníctva súčasne povahu sporu z nekalého súťažného konania alebo povahu autorskoprávneho sporu.

Navrhovaný odsek 2 predstavuje možné rozhodnutia súdu, ktorých cieľom je zamedzenie porušovania alebo ohrozovania práv. Takto formulované „petity“ rozhodnutí vychádzajú zo zmluvy TRIPS (čl. 46) a rovnako predstavujú transpozíciu čl. 10 smernice 2004/48/ES.

K § 18 (Zábezpeka na strane navrhovateľa neodkladného opatrenia)

Materiálne podmienky nariadenia neodkladného opatrenia, ako aj ostatné procesné a hmotnoprávne záležitosti v súvislosti s neodkladnými opatreniami upravuje výlučne Civilný sporový poriadok (§ 324 až 342), pričom osobitná úprava v § 18 návrhu zákona obsahuje navyše

len osobitnú úpravu inštitútu zábezpeky na strane navrhovateľa neodkladného opatrenia, čo zohľadňuje aj nadpis nad navrhovaným ustanovením.

K § 19 (Spoločné ustanovenia)

V odseku 1 navrhovaná právna úprava, vzhľadom na možnosť podávania žiadostí o zápis týkajúcich sa cezhraničnej zemepisnej oblasti (tzn. zemepisnej oblasti, ktorá sa sčasti nachádza na území Slovenskej republiky a sčasti na území susediacej krajiny, či už členského štátu EÚ alebo tretej krajiny) a žiadateľmi zo susediacej krajiny, priznáva žiadateľom zo susediacej krajiny rovnaké práva a povinnosti v konaní pred ÚPV SR ako majú tuzemskí žiadatelia. [K uvedenému pozri čl. 8 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2023/2411 a čl. 9 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2024/1143 v platnom znení.]

V odseku 2 sa, rovnako ako v prípade všetkých správnych konaní pred ÚPV SR týkajúcich sa iných predmetov priemyselného vlastníctva, ustanovuje požiadavka povinného zastúpenia účastníkov konania, ktorí nemajú trvalý pobyt alebo sídlo na území Slovenskej republiky; jej cieľom je zabezpečenie rýchlejšej a bezproblémovej komunikácie úradu v konaniach o označeniach pôvodu/zemepisných označeniach. Návrh predpokladá aj výnimku z tzv. povinného zastúpenia v konaní pred ÚPV SR; upravená je tzv. výnimka osobná, keď sa povinnosť zastúpenia nevzťahuje na presne určený okruh fyzických a právnických osôb. Takýto účastník konania nemusí byť zastúpený oprávneným zástupcom, ale je povinný oznámiť úradu adresu na doručovanie na území Slovenskej republiky.

Konanie vo veciach označení pôvodu/zemepisných označení pred úradom je špecifickým správnym konaním a navrhovaný zákon rovnako ako iné priemyselnoprávne predpisy v gescii ÚPV SR obsahuje právne normy odchyľujúce sa od noriem obsiahnutých vo všeobecných predpisoch o správnom konaní. Návrh zákona rešpektuje zásadu subsidiarity a špeciality všeobecných noriem obsiahnutých v správnom poriadku a noriem špeciálnych obsiahnutých v návrhu zákona, pričom v § 19 ods. 3 sú taxatívne určené inštitúty správneho poriadku, ktoré sa v konaní pred úradom neaplikujú.

Vymedzuje sa zásada písomnosti v styku s úradom, ako aj zásada konania v štátnom jazyku. Možnosť urobiť podanie na ÚPV SR aj prostredníctvom elektronických prostriedkov v prípade, ak podanie nie je podpísané elektronickým podpisom, je spojená s jeho doplnením v písomnej forme do jedného mesiaca od uskutočnenia podania. Uvedené pravidlo sa neaplikuje na podanie v elektronickej podobe urobené prostredníctvom informačného systému zriadeného Európskou úniou, ktorého prostredníctvom sa podáva žiadosť o zápis zemepisného označenia pre nepoľnohospodársky výrobok (pozri navrhovaný § 4 ods. 1 druhá veta).

Z dôvodu vylúčenia aplikácie § 19 správneho poriadku v konaniach pred ÚPV SR (pozri navrhovaný § 19 ods. 3 zákona) je žiaduce doplnenie osobitnej náležitosti podania. Každé podanie na ÚPV SR (s výnimkou podania vykonaného prostredníctvom informačného systému zriadeného Európskou úniou) musí obsahovať identifikátor osoby účastníka konania a identifikátor osoby zástupcu, ak je účastník konania zastúpený; identifikátory osôb sú

elementárnym údajom pre bezproblémové vykonávanie činností ÚPV SR, ktoré mu vyplývajú zo zákona o e-Governmente.

K § 20 (Prechodné ustanovenia)

Odseky 1 až 3

Ochrana označení pôvodu a zemepisných označení patrí do výlučnej právomoci EÚ, ktorá vylučuje paralelnú ochranu na národnej úrovni na základe zápisu do registra vedeného ÚPV SR. Na základe uvedeného nie je možné zachovať a naďalej poskytovať ochranu tým označeniam pôvodu a zemepisných označeniam, ktoré sú v súčasnosti zapísané v registri ÚPV SR. V zásade ide o označenia pôvodu a zemepisné označenia pre nepoľnohospodárske výrobky (12 zápisov), pre ktoré doposiaľ neexistovala možnosť ochrany na úrovni EÚ, a označenia pôvodu a zemepisné označenia pre výrobky, ktoré doposiaľ nebolo možné zaradiť medzi poľnohospodárske výrobky, no s účinnosťou nariadenia (EÚ) 2024/1143 v platnom znení boli medzi poľnohospodársky výrobky zaradené (konkrétne ide o minerálne vody). V nadväznosti na priamo použiteľné ustanovenia nariadenia EÚ [konkrétne čl. 70 nariadenia (EÚ) 2023/2411 a čl. 92 nariadenia (EÚ) 2024/1143 v platnom znení], ktoré upravujú možnosť zabezpečenia právnej kontinuity existujúcej ochrany označení pôvodu a zemepisných označení na národnej úrovni, a to jej plynulým “prechodom” na ochranu na úrovni EÚ v zjednodušenom konaní, prechodné ustanovenia zabezpečujú zachovanie ochrany na národnej úrovni až do právoplatnosti rozhodnutia príslušného orgánu EÚ (Európska komisia alebo Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo) o poskytnutí ochrany na úrovni EÚ.

Odsek 4

Napriek skutočnosti, že v priebehu ostatných rokov bolo ustálené, že EÚ má výlučnú právomoc v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje Ženevský akt Lisabonskej dohody o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach [*pozri* bod 4 preambuly rozhodnutia (EÚ) 2019/1754 v platnom znení tam spomínaný rozsudok Súdneho dvora EÚ z 25. októbra 2017 vo veci C-389/15], nie je možné opomenúť skutočnosť, že ochrana označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov má na území SR dlhodobú tradíciu a že Slovenská republika ako zmluvná strana Lisabonskej dohody o ochrane označení pôvodu a o medzinárodnom zápise označení pôvodu chráni označenia pôvodu tretích zmluvných strán Lisabonskej dohody. Uvedené reflektuje aj EÚ, keď v nariadení (EÚ) 2019/1753 v platnom znení členským štátom EÚ, ktoré už sú zmluvnou stranou Lisabonskej dohody, poskytuje nástroje na plnenie ich medzinárodných záväzkov prijatých pred prístupím EÚ k Ženevskému aktu. Navrhované ustanovenie § 20 ods. 4 je odrazom tohto Európskou úniou deklarovaného prístupu zakotveného v bode 13 preambuly a v článku 12 odsek 1 a 12 odsek 2 písm. a) nariadenia (EÚ) 2019/1753 v platnom znení.

K § 21 (Transpozičné ustanovenie)

Uvádza sa odkaz na transpozičnú prílohu. Transponujú sa relevantné ustanovenia smernice 2004/48/ES. Ide o ustanovenia smernice 2004/48/ES, ktoré boli prebraté do zákona č. 469/2003 z. Z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov a o zmene a

doplnení niektorých zákonov, ktorého zrušenie sa navrhuje v § 21 predloženého návrhu zákona. V nadväznosti na uvedené je potrebné dotknuté ustanovenia smernice 2004/48/ES opätovne transponovať do navrhovanej právnej úpravy označení pôvodu/zemepisných označení.

K § 22 (zrušovacie ustanovenie)

S ohľadom na výlučnú právomoc EÚ v oblasti označení pôvodu / zemepisných označení a jej plné pokrytie ochranou EÚ v priamo použiteľných právnych nástrojoch EÚ je potrebné zrušiť právnu úpravu doposiaľ upravujúcu vnútroštátny zápis označení pôvodu a zemepisného označení obsiahnutú v *zákone č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*. Predkladaný návrh zákona predstavuje implementačné opatrenia na zabezpečenie riadneho vykonávania relevantných nariadení EÚ.

Čl. II

(zákon NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch)

Bod 1 (prechodné ustanovenie)

Štandardne formulované prechodné ustanovenie uplatňujúce princíp, že ak poplatková povinnosť vznikla do nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy, poplatok sa platí podľa doterajšej právnej úpravy.

Body 2 a 3 (položka 215 – oslobodenie; položka 220 - zrušenie)

Navrhuje sa zrušenie poplatkov, resp. oslobodenie v súvislosti s poplatkami za úkony ÚPV SR v súvislosti s medzinárodnými prihláškami podľa Zmluvy o patentovej spolupráci. Dôvodom pre navrhované zmeny je skutočnosť, že takúto možnosť (nie povinnosť) pre zmluvné štáty Zmluvy o patentovej spolupráci, stanovuje priamo Zmluva o patentovej spolupráci, resp. jej vykonávací predpis. Tieto predpisy medzinárodného práva ustanovujú aj lehoty na zaplatenie týchto poplatkov, ako aj následky nezaplatenia poplatkov, ktoré sú odlišné od lehoty na zaplatenie správneho poplatku v zmysle § 8 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. a následkov nezaplatenia poplatku v zmysle § 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. Zmluva o patentovej spolupráci je medzinárodnou zmluvou, ktorá má prednosť pred zákonmi.

Vzhľadom na skutočnosť, že s účinnosťou od 1. júla 2025 došlo k zmene platenia správnych poplatkov za úkony a konania vykonávané ÚPV SR a k zapojeniu ÚPV SR do centrálného systému evidencie správnych poplatkov, nie je naďalej možné zabezpečiť implementáciu medzinárodnou zmluvou ustanovených lehôt na zaplatenie týchto poplatkov, a preto je potrebné pristúpiť k uvedeným zmenám v sadzobníku správnych poplatkov.

V ostatných rokoch počet PCT prihlášok podaných ÚPV SR spadá zhruba do rozmedzia 20 až 40 prihlášok ročne. Celková suma predmetných poplatkov vyberaná za kalendárny rok je teda pomerne nízka; priemerná suma za posledných päť rokov je 1179 eur. Je tak dôvodné hovoriť len o marginálnom vplyve na rozpočet verejnej správy.

Bod 4 (položka 233 – 235)

Zrušujú sa správne poplatky vzťahujúce sa k doterajšej právnej úprave označení pôvodu a zemepisných označení. Vzhľadom na sadzbu týchto poplatkov a ich početnosť (v priemere 2 poplatky ročne) ide opätovne o zmenu, ktorá má zanedbateľný vplyv na rozpočet verejnej správy. S cieľom nezaťažovať, resp. podporovať konkurencieschopnosť výrobcov výnimočných výrobkov s označeniami pôvodu/zemepisnými označeniami, ktorými sú prevažne mikropodniky, malé a stredné podniky, zostáva táto oblasť bez správnych poplatkov. Navrhovaná zmena plne rešpektuje prístup zákonodarcu EÚ k poplatkom v oblasti označení pôvodu / zemepisných označení.

Čl. III (účinnosť)

Navrhovaná účinnosť korešponduje s dátumom spustenia systému ochrany zemepisných označení pre nepoľnohospodárske výrobky na úrovni EÚ.